

OFFENTLIGA VARDAGSRUM PÅ NAIROBIS GATOR

2017-04-05

Av: Arkitekter utan gränser

De offentliga rummen är på många sätt städernas sociala hjärtan. De är ett viktigt redskap och en viktig arena för arbetet med social hållbarhet, rättvisa och öppenhet. I Nairobi, där de offentliga rummen är få, har Arkitekter utan gränser arbetat med projekt där medborgarna tar sina gator i anspråk.

Vikten av offentliga rum i våra städer blir en allt hetare diskussion ju tätare och snabbare de växer. UN-Habitat har påpekat detta under ett flertal sammanhang, inte minst under Habitat III som gick av stapeln i Quito förra året. Hur resultatet av diskussionerna och [The New Urban Agenda](#) gestaltas i världen får framtiden utvisa, men stadsplanering på internationell nivå tycks trots allt [gå i rätt riktning](#).

I Sverige har vi tagit fram policys med syfte att säkerställa att allmänna platser och gator utformas på ett gynnsamt och hållbart sätt. Vi testar grönytefaktor, promenadstäder, sociotopkartor och inte minst ekosystemtjänster. Att nolltoleransen mot graffiti upphävts i Stockholm är även detta ett tecken på en mer tolerant syn på allas rätt till det offentliga rummet och en mer tillåtande användning av dessa.

Nu står konceptet Placemaking högt på agendan. Placemaking innebär att man genom människor formar de offentliga rummen och skapar en gemensam bild av platsers mening, funktion och koppling till de som använder dem. Detta kan tyckas självklart men misslyckas allt för ofta. Det kan vara den enklaste men största utmaning som världens städer stått inför där invånarens rätt till staden tävlar mot ekonomiskt kraftfulla strukturer och markvärde.

Korogocho Streetscapes

I Nairobi har projektet [Korogocho Streetscapes](#) sedan ett par år tillbaka med enkla medel försökt påvisa och illustrera vikten av gaturummet som just ett offentligt rum. Korogocho Streetscapes är ett initiativ och ett samarbete mellan Arkitekter Utan Gränser (genom landskapsarkitekterna Maria Höök, Pia Jonsson, Emma Skottke, Marlene Thelandersson) och den Kenyanska gräsrotsorganisationen *Hope Raisers Youth Initiative*. Hope Raisers drivs av passionerade och engagerade ungdomar i den informella bosättningen Korogocho i östra delen av Nairobi.

Organisationen riktar sin verksamhet till barn och ungdomar och försöker genom kultur och sportaktiviteter uppmuntra och ge möjlighet till personlig utveckling och positiv omvandling av området. Att sammanföra landskapsarkitekter och ungdomsarbetare har visat sig vara ett ledande koncept. Tillsammans tar vi aktiviteterna till Korogochos gator som temporärt förvandlas till en aktiv och trygg miljö för rollerskating, fotboll, graffiti, musik, dans och lekande barn: en typ av placemaking och bemyndigande av barn och unga.

Att omvandla gatan till ett offentligt rum för sport och kulturaktiviteter har under 2016 även spridits till högre instanser. I slutet av november var Korogocho Streetscapes medarrangörer för Nairobi Placemaking week tillsammans med bl a Nairobi City County, UN-Habitat, Placemakers och Safer Nairobi Initiative:

[Placemaking Week](#) Nairobi is a dedicated week to celebrate Public Spaces in Kenya and specifically Nairobi. Urban open spaces are the fronts for interaction between man, land and built form. This event will bring together placemakers and users for discussion on how well public spaces can and will be sustained within the framework of the New Urban Agenda.

Quality public spaces are excellent entry points to improve the standard of urban life for all citizens, the week is therefore anchored within the New Urban Agenda and moving from theory and putting it into practice for sustainable development.

Avsaknaden av offentliga rum i Nairobi är stor samtidigt som urbaniseringen är en av de snabbaste i världen. Diskussionerna pågår och under ledning av UN-Habitat och Nairobi City County gjordes en omfattande kartläggning av Nairobis olika typer av offentliga rum. Detta sammanfattas i en rapport med rubriken "[Nairobi Open Public Spaces Assessment and Inventory](#)".

Ett temporärt vardagsrum

En av få mindre offentliga rum i Nairobi är Jeevanjee Gardens. Denna blev därför huvudscen under Nairobi Placemaking week där anslutande gator helt eller delvis stängdes av. Vi fick möjlighet att nyttja Mokdar Daddah Street dit vi tog vårt roller-skating team, våra fotbollsspelare, graffiti konstnärer och barn. Med ett antal liter färg och temporära möbler omvandlades asfalten till ett vardagsrum. Restauranger och butiker flyttade ut sina möbler och varor och alla hade svårt att förstå att det under denna vecka plötsligt kunde använda gatan till vad de ville utan att betala avgifter eller ansöka om tillstånd.

Flera av försäljarna hade under veckan sålt mer än normalt vilket är bevis för städers ekonomiska vinst genom investeringar i offentliga rum. Vad vi också upptäckte var att det inte bara handlar om att få politiker och beslutsfattare att inse värdet av offentliga rum. Även Nairobibor behövde övertalas för att låta dem ta anspråk och förstå att det för första gången var tillåtet att sälja, sitta, spela, äta, dricka och leka på gatan.

Att uppmärksamma värdet och möjligheterna hos det offentliga rummet och diskutera och aktivera dessa på många olika sätt för olika personer och olika behov är av stor vikt. Genom Korogocho Streetscapes jobbar vi i den lilla skalan med policys som formats på internationell nivå. Våra idéer har gett ringar på vattnet och spridits ända till västra Kenya. Kanske kan vi en dag även förbättra attityder i offentliga rum i Sverige till att innefatta en mer tolerant, könsneutral, demokratisk och accepterande miljö med plats åt alla. Låt invånarna forma platsen, arkitekten generera möjligheten och utgå från våra offentliga rum när vi bygger stad.

Läs mer

[Mer om Nairobi Placemaking Week](#)